

حج

مقام معظم رهبری
این حادثه‌ی بزرگ - یعنی حادثه‌ی حج - که هر سال از سوی امت اسلامی تکرار میشود، یکی از آن رموز اساسی اسلام است. در روایت است که حق حج این است که شما بدانید وارد شدن بر خدا، میهمان شدن برای خداست. خطاب به کارگزاران حج ۱۳۹۰

نصرالله فرهمند رئیس ستاد مدینه سازمان حج و زیارت عنوان کرد:

توصیه‌هایی درباره استانداردهای بار حجاج و حمل آب زمزم در پرواز

رئیس ستاد مدینه سازمان حج و زیارت، میزان بار مجاز هر زائر را دو ساک استاندارد ۲۰ کیلویی و یک ساک دستی ۵ کیلویی اعلام کرد و گفت: در صورتی که حجاج دارای اضافه بار هستند باید به ازای هر ساک ۲۰ کیلویی اضافه، یک تگ اضافه از شرکت هواپیمایی مربوطه خریداری کنند.

نصرالله فرهمند در گفتگو با خبرنگار ستاد اطلاع‌رسانی حج ۹۲، با توصیه به زائران برای رعایت استاندارد در اندازه ساک‌هایشان، اظهار داشت: در صورتی که عدم رعایت استاندارد بار از سوی زائران به یک امر عادی تبدیل شود، مجبور می‌شویم بارهای غیر استاندارد را با هواپیمای اختصاصی حمل بار به کشور منتقل کنیم؛ که در این صورت، بارهای آن دسته از زائرانی که استانداردها را رعایت نکرده باشند با تاخیر به فرودگاه مقصد می‌رسد.

رئیس ستاد مدینه خاطر نشان کرد: در صورتی که زائران استانداردهای لازم از نظر اندازه ساک‌هایشان را رعایت کنند، بارهایشان

طبق روال همراه با پرواز خودشان به فرودگاه مقصد منتقل می‌شود.

فرهمند در پاسخ به اینکه آیا زائران می‌توانند بطری‌های آب زمزم را با خود به داخل هواپیما ببرند نیز گفت: هر زائر می‌تواند در حد یک یا دو بطری کوچک آب زمزم همراه خود به داخل پرواز ببرد اما توصیه اکید می‌شود که زائران به هیچ وجه بطری‌های آب زمزم را داخل ساک‌هایشان نگذارند.

وی تصریح کرد: حجاجی که تمایل دارند مقادیر بیشتری آب زمزم با خود به کشور ببرند باید آب زمزم و کیوم شده از مرکز فروش دولتی عربستان خریداری کنند. صفحه ۵ «

طبق روال همراه با پرواز خودشان به فرودگاه مقصد منتقل می‌شود.

فرهمند در پاسخ به اینکه آیا زائران می‌توانند بطری‌های آب زمزم را با خود به داخل هواپیما ببرند نیز گفت: هر زائر می‌تواند در حد یک یا دو بطری کوچک آب زمزم همراه خود به داخل پرواز ببرد

سرمقاله

عهدی که با خود و خدا بستیم

انگار همین دیروز بود که آمدیم و نگاهمان گره خورد با گنبد سبز و بعد هم کعبه. حاجی هم شدیم و زمزمه‌های بازگشت به وطن را که شنیدیم ملهم از توصیه‌ها و آموزه‌های دین، به فکر افتادیم تا مختصری سوغات تهیه کنیم برای خانواده و دوستان. «۲»

روایت دیگر نبوی چنین برمی آید که: «در سرای قیامت، افرادی به جهت اخلاق نیکشان، به درجاتی بزرگ و منزلتی والا دست می‌یابند؛ اگرچه در عبادت ضعیف و ناتوان باشند.» در خبر دیگری، از امیرمؤمنان (ع) چنین می‌خوانیم: «حَسَنُ الْخَلْقِ رَأْسُ كُلِّ بَرٍّ؛ نیک خوئی، سرآمد همه نیکی‌هاست.»

ادامه در صفحه ۳ «

در کتب اخلاقی و غیر آن، آیات و روایات فراوانی در جهت تمجید از آن نقل گردیده است؛ برای نمونه، برخی از آن‌ها را مرور می‌کنیم:

پیامبر اسلام (ص) فرمود: «الإِسْلَامُ حُسْنُ الْخَلْقِ»؛ اسلام، خوش‌خویی است. و در بیان دیگری فرمود: «حُسْنُ الْخَلْقِ نِصْفُ الدِّينِ؛ خوی نیکو، نصف دین است.» از

با برادرت گشاده رو باش

خصلت زیبایی «حسن خلق»، از خصلت‌های نیک اجتماعی است که تحسین همگان را به همراه دارد. هیچ فرد یا گروهی را نمی‌توان یافت که از صاحب خوی شایسته ستایش نکند.

شاید برای خودمان هم چیزی گرفته باشیم که از این پس با ظاهری زینده تر در جامعه جلوه کنیم. تمام اینها مقبول. می‌رسیم به شهر و کاشانه و می‌آیند دیدارمان.

برای همه از لحظه‌های سفر می‌گوییم و صفای حج. اینها همه ظاهر موضوع است، اگر کسی بپرسد «حج» در روح و روان و شخصیت و اندیشه ما چه تأثیری داشته است، چه خواهیم گفت؟ آیا خواهیم گفت که در سرزمین وحی با خود و خدا عهد کرده ایم که دیگر لب به غیبت باز نکنیم؟ یا اختیار زبان را و عنان احساسات را به دست خواهیم گرفت؟ یا مصمم شده ایم خیرخواه همه بندگان خدا باشیم، دست افتاده‌ای را بگیریم، سیره مان نبوی باشد؟ آیا چشم را بر محرّمات خواهیم بست؟ آیا از نفس خویش مراقبه خواهیم کرد؟ چه خواهیم کرد؟ آیا رفتار و کردارمان آن چنان خواهد شد که همه غبطه بخورند به سفر حج و آرزو کنند کاش خداوند قسمتشان کند به حج بیایند تا وجودشان از ناخالصی‌ها پالایش شود؟ چه خواهیم کرد؟ برای دوستان و خانواده و همکاران چه سوغات می‌بریم؟ خلق نیکو را برای شان به ارمغان می‌بریم یا بیانی دلتواز را؟

مهربانی را به ایشان سوغات خواهیم داد؟

بزرگی میگفت: اگر با خودمان عهد کنیم و همان را هم به خداوند قول بدهیم کفایت می‌کند و آن هم چیزی نیست جز

یک تغییر. ما به خودمان و خداوند قول می‌دهیم از این پس خصیصه‌های ناپسند وجودی مان را اصلاح کنیم. این بهترین

سوغات معنوی ما باشد برای دیگران.

دولت خود را مشغول حاشیه‌ها نمی‌کند

رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه ما از نمایندگان محترم مجلس می‌خواهیم که سیاست دولت را در زمینه عدم حاشیه‌پردازی حمایت نمایند، گفت: به دلیل شرایط ویژه کشور دولت هرگز به حاشیه‌پردازی وقت خود را مشغول نکرده و نخواهد کرد.

نصرالله فرهمند رئیس ستاد مدینه سازمان حج و زیارت عنوان کرد:

توصیه‌هایی درباره استانداردهای بار حجاج و حمل آب زمزم در پرواز

ادامه از صفحه اول

روند خروج حجاج ایرانی از مدینه

مراسم باشکوه دعای روح بخش کمیل که توسط بعثه مقام معظم رهبری برگزار می‌شود، شرکت می‌کنند

فرهمند افزود: ۱۰ آبان ماه آخرین روزی است که حجاج ایرانی از مکه مکرمه وارد مدینه منوره می‌شوند و از آن پس دیگر هیچ ورودی به مدینه نخواهیم داشت.

رئیس ستاد مدینه با بیان اینکه روزانه ۴ تا ۷ پرواز از فرودگاه مدینه، حجاج ایرانی را به میهن اسلامی‌مان منتقل می‌کنند، گفت: آخرین گروه حجاج ایرانی که از طریق فرودگاه مدینه به کشور بازمی‌گردند، ساعت ۲۰:۵۰ هجدهم آبان ماه با پرواز شرکت هواپیمایی ماهان، مدینه منوره را ترک می‌کنند.

رئیس ستاد مدینه سازمان حج و زیارت با بیان اینکه روزانه به طور متوسط یک هزار و ۸۰۰ نفر از حجاج ایرانی از طریق فرودگاه مدینه عازم میهن عزیزمان می‌شوند، یادآور شد: در روز یکشنبه ۵ آبان ماه حدود ۱۴ هزار زائر ایرانی در مدینه منوره حضور داشتند.

۹ آبان؛ دعای کمیل در بین‌الحرمین با حضور ۱۴ هزار زائر ایرانی

وی در بخش دیگر این گفت‌وگو اعلام کرد که در روز پنج‌شنبه ۹ آبان ماه همزمان با برگزاری چهارمین دعای کمیل در مدینه، ۱۴ هزار و ۵۰۰ زائر ایرانی در مدینه منوره حضور دارند و در

پیام جدید زنگنه به خارجی‌ها

کشور را با صادرات یک میلیون بشکه‌ای نفت هم می‌توان اداره کرد

افزایش یابد.

وزیر نفت اظهار داشت: پیش بینی اوپک در سناریوی مرجع این است که میزان تقاضای نفت از ۸۷ میلیون بشکه سال ۲۰۰۷ به ۱۰۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۳۵ خواهد رسید.

وی با تأکید بر اینکه به صورت کلی پیش بینی افزایش نیاز روزانه به ۲۰ میلیون بشکه نفت در جهان صورت گرفته است، افزود: از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶، ۲۷۰ میلیارد دلار باید در بخش انرژی جهان برای جلوگیری از افت تولید سرمایه گذاری شود.

وزیر نفت با بیان اینکه تحریم‌ها امری رفتنی است و باید تلاش شود تا جریان توسعه کشور تسریع شود، گفت: یکی از مواردی که از تحریم یاد گرفتیم، این بود که با صادرات یک میلیون بشکه در روز هم می‌توان کشور را اداره کرد.

به گزارش خبرنگار مهر، بیژن زنگنه صبح امروز در اولین همایش بین‌المللی صندوق توسعه ملی با عنوان «ثروت ملی، تخصیص دارایی و مدیریت ریسک» در جزیره کیش، گفت: پیش بینی می‌شود تقاضای جهانی نفت علی‌رغم رکود در میان مدت و بلند مدت در جهان

در خصوص موضوع هسته‌ای اعلام شد:

۸ آبان زمان آغاز نشست کارشناسان ایران و ۵+

جدیدی را به کشورهای غربی ارائه کرد و در بیانیه مشترکی که بعد از این مذاکرات دو روزه منتشر شد، دو طرف از نتایج به دست آمده ابراز رضایت کردند.

هرچند تا کنون جزئیات این پیشنهادها به طور رسمی منتشر نشده، اما رسانه‌های غربی مدعی شده‌اند که ایران در این پیشنهادها جدید با کاهش سطح غنی‌سازی موافقت کرده و کشورهای غربی به ویژه آمریکا نیز با رفع برخی از تحریم‌ها موافقت کرده‌اند.

در همین رابطه قرار است روز پنجشنبه هفته جاری وزیران امور خارجه و خزانه داری آمریکا توضیحاتی را در خصوص تحریم‌های ایران به مقامات و اعضای کنگره ارائه کنند.

دیپلمات‌های غربی از برگزاری نشست کارشناسان ایران و کشورهای ۵+، در تاریخ‌های ۳۰ و ۳۱ اکتبر (۸ و ۹ آبان) در وین خبر دادند.

به گزارش خبرنگار مهر به نقل از جرزالیم پست، کارشناسان ایران و کشورهای ۵+ به منظور آماده کردن مقدمات نشست آتی دو طرف، مذاکراتی را در روزهای ۳۰ و ۳۱ اکتبر در وین انجام می‌دهند.

این مذاکرات دو هفته قبل از انجام دور جدید مذاکرات ایران و ۵+ که قرار است در ژنو برگزار شود، انجام می‌شود.

در نشست قبلی ایران و کشورهای ۵+ که در ماه جاری میلادی در ژنو برگزار شد، ایران پیشنهادها

میزان مصرف روزانه آب زمزم در مسجد پیامبر

اداره کل امور مسجدالحرام و مسجدالنبی (ص) علاوه بر مصرف روزانه بیش از سه هزار لیتر آب زمزم در بیت الله الحرام که عملی مستحب برای زائران و حاجیان به شمار می رود، هر روز مقداری از این آب نیز به مدینه و برای استفاده زائران مسجد پیامبر (ص) منتقل می شود.

به گزارش خبرنگار اعزامی پایگاه اطلاع رسانی حج به مدینه منوره، آب تنها خوردنی و نوشیدنی در دسترس و قابل استفاده در شبستان مسجدالنبی (ص) است که در دسترس زائران قرار دارد.

اداره کل امور مسجدالحرام و مسجدالنبی (ص) علاوه بر مصرف روزانه بیش از سه هزار لیتر آب زمزم در بیت الله الحرام که عملی مستحب برای زائران و حاجیان به شمار می رود، هر روز مقداری از این آب نیز به مدینه منوره و برای استفاده زائران مسجد پیامبر (ص) منتقل می شود.

این آب در کلمن های جدیدی که تعدادی لیوان یکبار مصرف هم به آن ها ضمیمه شده، در نقاط مختلف این مسجد، از جمله صحن پشت بام آن در اختیار زائران قرار گرفته و از هر شش بشکه، یکی از آن ها حاوی آب گرم است. علاوه بر این، شیر آبی هم در حیاط پشتی مسجد پیامبر (ص) تعبیه شده که در ساعات مشخصی از روز افراد حق دارند گالن های حداکثر ۲۰ لیتری خود را از آب زمزم پر کنند. فروش این آب در خارج از عربستان ممنوع است و بازار تقلبی آن نیز بویژه در اطراف بیت الله الحرام وجود دارد. همچنین هر حاجی حق دارد مقدار محدودی از این آب را به عنوان سوغات با خود به کشورش ببرد، چرا که فرودگاه های عربستان قوانین سخت گیرانه ای در این باره دارند.

وزارت حج عربستان اعلام کرد؛

تازه ترین آمار ورود حجاج به مدینه

تازه ترین گزارش وزارت حج عربستان از ورود حدود دویست هزار حاجی به مدینه منوره حکایت می کند.

بر اساس گزارش آماری کمیته حج مدینه منوره، تعداد حجاجی که طی روز جمعه از طریق مراکز و ایستگاه های استقبال وارد مدینه شدند، ۲۰ هزار و ۶۳۱ نفر و تعداد حجاج خارج شده، ۱۲ هزار و ۷۸۳ نفر بوده است.

بر اساس این گزارش که در خبرگزاری عربستان منتشر شده است، تعداد کل حجاجی که تا کنون از ابتدای موسم پس از حج (مدینه بعد) وارد مدینه شده اند به ۱۹۹ هزار و ۳۳۴ نفر رسیده است.

با برادرت گشاده رو باش

ادامه از صفحه اول

در روایتی آمده است: «مردی به حضور پیامبر گرامی (ص) آمد و گفت: مرا توصیه ای فرمایید که از آن بهره گیرم؛ از جمله سفارش های حضرت به آن شخص این بود: «أَلِقْ أَخَاكَ بَوَّحَهُ مُنْبَسِطٌ؛ با چهره گشاده با برادرت برخورد کن.»

از بررسی آیات و روایات وارد در باب «حَسَنُ خُلُقٍ»، چنین برمی آید که ضرورت پای بندی به این خصلت شایسته، امری فراگیر است و شامل تمام حوزه های حیات اجتماعی (مانند: وطن، سفر، منزل، بازار، اداره و...) می شود؛ منتها رعایت آن در سفر، از اهمیت بیشتری برخوردار است؛ پیامبر گرامی (ص) در یکی از سفرهایشان فرمودند: «مَنْ كَانَ يَسَىءَ الْجَوَارِ فَلَا يُصَاحِبُنَا؛ کسی که در مصاحبت و مجاورت، بد عمل می کند با ما همراه و همسفر نشود.»

به طور طبیعی، در کنگره عظیم حج (که ملل مختلفی از جهان اسلام در آن حضور دارند و سالک این سفر با ملیت های گوناگونی مواجه و همراه می شوند)، پایبندی به «حسن خلق» ضروری تر خواهد بود. به خصوص که قرآن کریم به طور صریح می فرماید: «فَلَا رَفْتٌ وَلَا فُسُوقٌ وَلَا جِدَالٌ فِي الْحَجِّ؛ سخنان زشت، لغو، فحش، فسق، فجور، مراء و جدال در حج جایگاهی ندارد.»

این کلام نورانی پروردگار حاکی از آن است که دستیابی حج گزار به ثواب و پاداش الهی، مشروط به این است که در طول سفر حج، فسق و فجور و جدالی از او سر نزنند. این است که پیامبر (ص) می فرماید: «مَنْ حَجَّ الْبَيْتِ فَلَمْ يَرْفُتْ وَلَمْ يَفْسُقْ، خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وُلِدَتْهُ أُمُّهُ؛ کسی که حج کند و مرتکب زشتی و فسق نگردد، از گناهانش پاک شود؛ چنان که گویی از مادر متولد گردیده است.»

امام باقر (علیه السلام) نیز در این باره می فرماید: «مَا يَغْبَأُ بَيْنَ يَوْمٍ هَذَا الْبَيْتِ»

إِذَا لَمْ يَكُنْ فِيهِ ثَلَاثَ خِصَالٍ: وَرَعَ يَحْجِزُهُ عَنِ مَعْصِيَةِ اللَّهِ، وَحَلَمٌ يَمْلِكُ بِهِ غَضَبَهُ، وَحَسَنُ الصَّحَابَةِ لِمَنْ صَحِبَهُ؛ اعتنا نمی شود به کسی که قصد خانه حق کرده، در حالی که در او سه خصلت نیست: ورعی که او را از معاصی و گناهان بازدارد، حلمی که او را بر غضبش چیره سازد، و رفتار خوش با کسانی که همسفر او هستند.»

نکته قابل ذکر این که در کتب روایی، در مورد تفسیر حسن خلق و تعیین حد و مرز آن، اخبار گوناگونی آمده است؛ برای نمونه، به نقل چند روایت بسنده می کنیم:

آنگاه که از امام صادق (علیه السلام) پرسیده شد: حد و معنای حسن خلق چیست؟ آن بزرگوار در پاسخ فرمود: «تَلِيْنٌ جَانِبِكَ وَتَطْيِيبٌ كَلَامِكَ وَتَلَقُّى أَخَاكَ بِبِشْرٍ حَسَنٍ؛ حسن خلق این است که نرم خو و مهربان باشی، گفتارت پاکیزه و مؤدبانه باشد و با برادرت با خوشرویی برخورد کنی.»

بی تردید، از مصادیق و موارد حسن خلق، تحمل کردن ناسازگاری همسفر است. در خبری از پیامبر خدا (صلی الله علیه وآله) چنین می خوانیم: «مَا اضْطَجِبَ اثْنَانِ إِلَّا كَانَ أَكْظَمُهُمَا أَجْرًا وَأَحَبَّهُمَا إِلَى اللَّهِ أَزْفَقَهُمَا بِصَاحِبِهِ؛ هر گاه دو نفر با یکدیگر همسفر شدند، آن کس که با دیگری رفق و مدارا پیش گیرد، نزد خدا محبوب تر و پاداشش عظیم تر است.»

گفتگو

مروری بر انتقال پیام حج در گفتگو با مجری با سابقه برنامه‌های معارفی؛ سلطانی: راه‌اندازی شبکه تلویزیونی بین‌المللی برای حج ضروری است

حسن سلطانی، مجری و کارشناس برنامه‌های معارفی تلویزیون که از زائران حرمین شریفین در حج ۱۴۳۴ هجری قمری است، پیشنهاد داد بعثه‌های حج کشورهایی که دارای نزدیکی فکری بیشتری در حوزه فرصت‌ها و منافع حج بوده و قائل به ارائه برنامه‌های متنوع آموزشی در قبل و حین سفر به زائران هستند، با مشارکت یکدیگر یک شبکه تلویزیونی چند زبانه راه‌اندازی کنند.

حسن سلطانی در گفتگو با خبرنگار زائر، با یادآوری ضرورت‌های افزایش شناخت زائران نسبت به مواهب و برکات سفر حج در قبل از تشریف به سرزمین وحی، گفت: اگر قدر سفر حج برای زائران امری مجهول باشد، چون قدر گوهر نمی‌دانند فرصت‌ها را از دست می‌دهند. آن زائری در این سفر، توشه شایسته برمی‌گیرد که بداند لحظات این سفر تکرار نشدنی هستند.

وی راه‌اندازی یک شبکه تلویزیونی اختصاصی برای حج که قابل دسترس برای همه کشورها باشد را یکی از بهترین راه‌ها برای انتقال پیام حج دانست و گفت: انتقال پیام حج می‌تواند به دو صورت فردی و جمعی صورت گیرد. زائر بیت‌الله الحرام به میزانی که نسبت به سفر معنوی حج شناخت دارد می‌تواند برای خود بهره برداری نماید و همچنین منتقل‌کننده پیام حج به محیط پیرامونی و جامعه باشد.

گزارش زائر حاکمیست، در حال حاضر یکی از شیوه‌های ارائه آموزش به زائران کشورمان، بهره‌گیری از ظرفیت صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران است و همچنین شبکه اینترنتی تلویزیونی لبیک نیز در طول شبانه‌روز، برنامه‌هایی در حوزه حج و زیارت پخش می‌کند. هر چند که پیشنهاد حسن سلطانی، مجری با سابقه برنامه‌های معارفی سیما جمهوری اسلامی ایران نیز برای مشارکت کشورهای اسلامی جهت راه‌اندازی شبکه تلویزیونی اختصاصی برای حج نیز قابل توجه و کارشناسی است.

حج آزمون‌رهایی از غفلت است

برخی از زائران در وطن برای خود سرگرمی‌ها و مشغولیت‌هایی دارند که در طول سفر، حتی در انجام مناسک حج، قلب و باطنشان متوجه آنهاست و حج خود را در بی‌خبری و غفلت انجام می‌دهند. و جمعی از زائران نیز در این سفر، دل‌مشغولی‌هایی برای خود می‌سازند که از لذت معنوی این سفر الهی و ملکوتی بی‌بهره می‌شوند.

استاد حسین انصاریان

مؤلف

عده‌ای از زائران با آرامش و امنیت خاطر، سفر می‌کنند ولی با تماس‌های مکرری که از مدینه و مکه با اهل و عیال و دوستان و مراکز کسب و تجارتشان می‌گیرند، به طرف ناامنی و اضطراب درون می‌روند و از حج ابراهیمی باز می‌مانند.

چه خوب است که زائر از ابتدای سفر، زمینه فراغت بال و امنیت خاطر را برای خود فراهم سازد و در این مدت کوتاه خود از تعلقات مادی دست شسته، مناسک حج را فقط با یاد خدا و توجه به قیامت سپری کند، و از اعمال روح‌بخش حج، درس بگیرد؛ درس اخلاص، تسلیم، وفاداری، قطع علائق مانع از عبادت، صفا و یکرنگی، توجه به قیامت، جهاد با نفس، مؤدب شدن به آداب اسلامی... و پس از بازگشت از سفر، سرمشق و الگوی حسنه‌ای برای خانواده و دیگران شود.

به راستی اگر در این سفر معنوی انسان با گذشته‌اش تفاوتی نکند، و در اعمال و اخلاقیاتش تغییری حاصل نگردد، بهره‌ای از این سفر معنوی نبرده و حاجی به معنای واقعی نگشته!

مناسک، قوانین، عبادات و واقعیات این سفر، امتحانی از جانب خدا برای بندگان است، تا در فضای این امتحان و تحمل

مشقت‌های این عرصه و انجام صحیح مناسک، از زشتی‌ها پاک شوند و به ارزش‌ها و فضایل آراسته گردند.

امیرمؤمنان (علیه السلام) در رابطه با شهر مکه - که در دل کوه‌های سخت و ریگزارها و خاک و رمل قرار گرفته و کعبه که با سنگ‌های خارا و معمولی ساخته شده، و مشعر و عرفات و منا که در پستی‌ها و بلندی‌ها و فاقد طراوت و خرمی و خالی از باغ و بوستان و گلزار قرار گرفته - می‌فرماید:

« وَلَكِنَّ اللَّهَ يَخْتَبِرُ عِبَادَهُ بِأَنْوَاعِ الشَّدَائِدِ وَبِتَعَبِهِمْ بِالْوَأْنِ الْمَجَاهِدِ وَبِتَلْبِيهِمْ بِضُرُوبِ الْمَكَارِهِ إِخْرَاجًا لِلتَّكْبُرِ مِنْ قُلُوبِهِمْ وَإِسْكَانًا لِلتَّنْذِيلِ فِي نَفْسِهِمْ وَلِيَجْعَلَ ذَلِكَ أُنُوبًا فَتْحًا إِلَى فَضْلِهِ وَأَسْبَابًا ذَلَّلًا لِعَفْوِهِ»

«ولی خداوند بندگان را به انواع سختی‌ها امتحان می‌کند، و با کوشش‌ها و مجاهدت‌های گوناگون به بندگی و عبادت وامی‌دارد، و به اموری که ناخوشایند به نظر می‌رسد، می‌آزماید، تا کبر و تکبر را [که از اوصاف شیطان است و سبب رجم و لعن او شد] از دل‌هایشان بیرون نماید، و فروتنی و خاکساری را در جان‌شان بنشانند، تا با این‌گونه آزمایش‌ها، درهای فضل و رحمتش را به رویشان بگشاید و اسباب عفو و گذشتش را به آسانی به آنان عنایت فرماید.»

گفتگو با دکتر محسن فاطمی فوق دکتری روان شناسی دانشگاه هاروارد حج؛ پیدا کردن «خود» است

دکتر سید محسن فاطمی، فوق دکتری روان شناسی از دانشگاه هاروارد آمریکا است که در این دانشگاه و دانشگاه ماساچوست در بوستون در حوزه روانشناسی تدریس می کند. دکتر فاطمی در حوزه های مختلف درمان از جمله مدیریت اضطراب، مدیریت استرس، مدیریت ارتباط در آمریکا، کانادا و ایران فعالیت داشته و صاحب تالیفات مختلف به زبان های انگلیسی و فارسی است. او علاوه بر تحصیلات آکادمیک چندین سال از محضر علامه محمدتقی جعفری در حوزه های متعدد اسلامی بهره برده است.

دیگری نیز کار کند. مثلاً اگر از کسی بخواهیم که به یک حیوان خاص فکر نکند، دشوار است که بخواهیم، در مرحله دوم فیلم کمدی ببیند و نخندد. این انرژی چیست که هنگام کنترل خود باید از آن استفاده کنیم؟

تحقیقات سال ۲۰۰۷ نشان می دهد که این انرژی از سطح گلوکز در جریان خون حاصل می شود. البته روانشناسانی مثل بامیستر بیان می کنند که انسان ها می توانند با تمرین و ممارست، بر کنترل خود بهتر احاطه داشته باشند. برخی دیگر از روانشناسان اعتقاد دارند که نیت مندی هم می تواند سطح انرژی برای کنترل خود را افزایش دهد. بعضی از این مفاهیم در ظاهر تا اندازه ای به مفهوم دینی صبر شباهت دارند ولی در واقع متفاوتند.

صبر در مفاهیم دینی چه تفاوتی با مفهوم صبر در روانشناسی دارد؟

مفهومی که ما از صبر در روانشناسی داریم بسیار متمایز از مفهوم برپا صبر در اندیشه دینی است. صبر در معنای دینی خود در چندین جایگاه به کار می آید: صبر در مقابل ناگواری ها، سختی، ظلم ظالمان، حسد حاسدان، بیماری و... بنابراین مصادیق صبر در فرهنگ دینی بسیار متنوع است. صبر برای رسیدن به کمال یکی از لوازم توسعه وجودی است. یعنی هرچقدر انسان ها بتوانند موهبت صبر را در وجودشون با تجربه زیستی به همراه داشته باشند، از

توسعه وجودی بیشتری برخوردار خواهند بود. به همین جهت است که در روایات آمده، ارزش و قدر انسان ها به اندازه صبر آنهاست. صبر مرحله ای است برای رسیدن به تعالی. و از آن جهت که «مرحله» است، ساحتی به حساب می آید از لحاظ وجود. یعنی در آن ساحت وجودی، هم انسان معنای دیگری می یابد و هم جهان را به صورت دیگری دریافت خواهد کرد. از همین جاست که در قرآن با عباراتی مانند: و اصبر صبراً جمیلاً مواجه می شویم که در ادبیات جدید روانشناسی اصلاً چیزی به نام صبر زیبا معنا ندارد. این صبر زیبا در شخصیت هایی مانند حضرت زینب و حضرت امیر رخ می نماید، که از شدت عمق و تاثیر گذاری، به آنان علو و اعتلا می بخشد.

در مراسم حج، چه تغییراتی در روان مومنان رخ می دهد؟
حج، آغاز یک سفر است که در آن شخص نه تنها از ابعاد مختلف وجودی خود آگاه می شود بلکه تعالی را در بالاترین بخش ها تجربه می کند. حج در واقع فراموش کردن و گسستن از انانیت و خودمحوری است و توجه به سوی خداوند به عنوان اساسی ترین و حیاتی ترین عامل در هستی. ما بر اساس آیات قرآن، سفرهای مختلفی داریم. حج در یک معنا سفری است برای احیای خود. زیرا انسان ها در طول زندگی با گرفتار شدن در روزمرگی ها دچار غیبت از خود می شوند و خود را می یازند و فراموش می کنند. یکی از مشکلات امروز انسان ها، خالی شدن از خود است. فیلسوفان گوناگون از جمله کیرکگارد و هایدگر از خود خالی صحبت می کنند. این فراموشی از خود آنقدر عادی تلقی می شود، که وضوح آن به شدت نادیده گرفته می شود. حج در واقع پیدا کردن این خود اصیل است.

صبر از آن دسته واژگان دینی بسیار پرکاربرد است که در حج هم توصیه به آن زیاد است. علم روانشناسی درباره صبر چه می گوید؟

کنترل خود و کارکرد اجرایی آن در ذیل مباحث مربوط به روانشناسی خود قرار می گیرد. یکی از شکل های کنترل خود که در روانشناسی مذمت می شود، سرکوب افکار و اندیشه هاست که اتفاقاً هرچقدر سعی می کنیم راجع به چیزی فکر نکنیم، آن مساله بیشتر و بدتر به ما هجوم می آورد.

راهکار دیگر به جای سرکوب افکار این است که ما بتوانیم در آن لحظه با توجه به قدرت اختیار و اراده، آن افکار را بپذیریم و در عین حال انتخاب کنیم که روی آنها ماندگار نباشیم. البته این کار در عمل سخت است و در گفتن آسان. در نحوه ایجاد این اتفاق باید به مدلی به نام self regulatory resource model (مدل منابع کنترل خود) اشاره کنیم که در آن به انرژی های متعدد درونمان که از طریق آنها می توانیم خود را کنترل کنیم، توجه می شود. در سال های ۱۹۹۶ و ۲۰۰۴ بحث نیاز مندی کنترل خود به انرژی مطرح شد و نتایج گوناگونی را به دست آوردند. مثل این که وقتی ما انرژی خود را برای موضوعی صرف می کنیم، موجب خستگی ما می شود. و یا این که هنگامی که از کسی خواسته می شود روی موضوعی فکر نکند، سخت است که بخواهد روی موضوع

چه ارتباطی بین حج و صبر وجود دارد؟

صبر در سفر حج می تواند فرد را باری برساند. اما نکته مهم تر از آن در آیه ۲۰۱ سوره اعراف آمده است که: «إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ» در یک نگاه برای توضیح آیه باید گفت که: فرد تقوا محور هنگام درگیری با منفی بافی ها، اضطراب ها، نگرانی ها، همان لحظه خدا را به یاد می آورد و همان لحظه بصیرت و بینایی می یابد. ما در روانشناسی می گوئیم وقتی افکار منفی به شما هجوم آورد، همان لحظه کانال را عوض کنید، تا از ماندگار شدن در آن کانال دور شوید. ولی قرآن نگاه دیگری دارد. در قرآن می گوید فرد نه تنها با یاد خدا از این ماندگاری نجات پیدا می کند که بر فراز آن پرواز می کند. پس توجه به خداوند موجب بصیرت می شود.

دل را می گذارم جنب کویت دلاز جنب کویش برنخیزی مدینه شهر پیغمبر عزیزی زدل هی میکشم فریاد باسوز مدینه بی تودل تنگم شب وروز چگونه من رهاسازم حبیبم بقیع و آن امامان غریبم خدایا کن نظربرحال زارم بجز تو جا ومأوی بی ندارم

اصلاحچی کاروان
۲۰۰۸ دزفول

سفید مثل احرام

خدایا احرام را به تن کردم و هفت دور گشتم، تو را به حجرالاسود، به مقام ابراهیم، به حجراسماعیل، به آب زمزم، دلها مان را مثل احرام سفید نکهدار.

خلیل شیرالی کاروان
۲۰۱۸ ابادان

سعی و زندگی

سعی، شبیه تلاش انسان در طول حیات است، با کودکی آغاز می کنیم درنوجوانی و جوانی این تلاش را هروله می کنیم و بار می گیریم و بعد به آرامش ومقصد می رسیم

جعفرزاده کاروان
غزنوی مشهد

مرکز عالم

کعبه در مرکزیت عالم هستی به لحاظ مادی آنقدر کامل است که میتواند واسطه ای باشد برای فیوضات حق و ازاین جهت ما اجازه داریم آنجا را «خانه» خدابنامیم.

جعفرزاده کاروان غزنوی

وصف بهشتیان

اهالی بهشت کُنشانه دارند؛ گشاده رو، زبان نرم، دل مهربان، قلب بخشنده. تقدیم به شما که اهل بهشتید.

غفاری کاروان
۱۹۰۳۰ کاشمر

امام سجاد(ع) فرمودند: تعجب دارم از کسی که به خاطر ضررهای غذا نسبت به (تشخیص خوب و بد) خوراکش اهتمام می‌ورزد، چگونه نسبت به گناهاش به خاطر زشتی و زیاناش اهمیت نمی‌دهد.

ره آورد حرم تا حرم

زمزمه موسم حج چشمان سرگردان مان را به نقطه ی وصل خیره کرد و قلب فسرده ی منتظرمان را به شوق دیدار معبود پرتپش کرد. سالها چشم کشیدیم و سالها اشک حسرت در دیدگان مان خشک شد تا بلکه سیاهی وجودمان به نور عنایت او روشن شود و خدایی شویم. مدینه! شهر رحمت للعالمین آغوشت را بگشا تا زائران سرگردان در بَرّت آرام گیرند و از رحمت و رافت پیامبرشان محروم نمانند.

آه! یادم رفت که ۳۵ روز از آن لحظه گذشته و همه ی اتفاقات چون پرده ی سینما بر صفحه ی ذهنمان نقش بسته است. یادش به خیر، نجوایمان با بنت نبی (ص) در پشت دیوار بقیع، یادش به خیر قطرات اشکی که گونه هایمان را نوازش می داد و بغض گلویمان را می ترکاند، بلکه دخیره آخرتمان شود. یا فاطمه (س) هرچه داشتیم در طبق اخلاص تقدیم کردیم، مایقی با لطف و عنایت توست یا وجیهه عندالله اشفعی لنا عندالله چگونه می توان از شما شفیعان روز محشر دل کند در حالیکه کوله بارمان خالی است.

یادش به خیر حسرت و انتظار و به صف نشستن ها برای لحظه ای قرار گرفتن بر فرش های سبزه روضه رضوان و طلب آموزش طلبیدن، یادش به خیر استغاثه های مان و یادش به خیر ستون توبه ای که می خواستیم بر آن تکیه کنیم و به جای تمام زائران ناله سر دهیم و اشک شرمندگی بریزیم. یادش به خیر ...

ای کاش ماشین زمان به عقب باز میگشت و ما مسافران خیره از برق دنیا را دوباره در ایستگاه های رحمت و مغفرت قرار میداد. اما چه سود که چرخ زمان رو به جلو و با سرعت برق حرکت میکند. مدینه یادت به خیر روز وداع که حاج وحدانی با

آرامش خاصش لحظات زیبای خداحافظی را با لپ تاپش ضبط میکرد. چه کنیم با دل شوریده ی خود که دل از تو بریدن سخت است. و اما مکه! شهر کوه های سنگی سر به فلک کشیده، کوه هایی که کعبه را چون نگینی دربر گرفته است. یادت به خیر روزی که با احرام وارد حریمت شدیم و فصلی دیگر آغاز کردیم.

یادش به خیر اولین باری که به حریم کبریائی اش بار یافتیم و در مسیر سعی بارگه اش قدم گذاشتیم، شاید از خود تهی شویم و لیاقت او را در خود یافتن بیاییم و فقط برای او شویم.

زمان به چه سرعت سپری شد و روزی رسید که باید با کوله باری سبک در سرزمین عرفات وقوف می کردیم و خود را برای عبودیت و بندگی او آماده میکردیم. سرزمینی که پدر و مادرمان آدم و حوا همدیگر را یافتند و شناختند و ما باید خود را می یافتیم. یادش به خیر دعای عرفه ای که سوز و گدازش اعماق وجودمان را به لرزه می انداخت و دل شکسته بنده خاطی را آرام میکرد. و پوزش او را قبول می نمود.

و چه زود سپری شد بیوته در سرزمین آرزوها، سرزمینی که خدای مهربانی ها به تو این فرصت را داده که هر چه خواهی آرزو کنی و او اجابت کند. و خدایی که در این نزدیکی است...

یادش به خیر رمی جمرات که چه با اراده و توکل شیطان رانده شده را سنگ باران کردیم، بلکه برای همیشه.. و یادش به خیر رمی سه گانه دوازدهم که باقیمانده سنگهای دست چین شده را با کیسه به شیطان زد و اثری از شیطان باقی نگذاشت.

منصوره ریگی، کاروان ۱۹۰۲۲

مکه مکرمه - ۱۸ ذیحجه ۱۴۳۴

چشم به مال دیگران نداشتن

سزاوار است مسافر در طول سفر، چشم به مال دیگران نداشته باشد و عزت و بزرگواری خود را به خصوص در سفر حج حفظ کند. ابن عباس گوید: گروهی از اهل یمن بدون تهیه زاد و توشه، حج می گزاردند و می گفتند: بر خدا توکل می کنیم، خداوند این آیه را نازل کرد: «وَ تَزَادُو فِیْهِ خَیْرًا زَادًا لِّتَقْوَى». و برای خود توشه برگیرید که همانا بهترین توشه تقوا است. عکرمه و مجاهد و دیگران نیز گفته اند: گروهی از اعراب بدون همراه داشتن غذا و خوراکی لازم به حج آمدند و می گفتند: ما توکل کننده بر خدا هستیم و برخی نیز می گفتند: ما حج خانه خدا را انجام می دهیم و او غذا به ما ندهد؟ و با این تفکر، باری بر دوش دیگران بوده، غذای آنان را برخی از همسفرانشان تأمین می کردند، آن گاه خداوند آیه «وَ تَزَادُو فِیْهِ خَیْرًا زَادًا لِّتَقْوَى» را نازل کرد و آنان را از این کار برحذر داشت.

اضافه بار ممنوع!

مرحوم فیض در آداب سفر کتاب محجة البیضا به نقل از غزالی آورده است: شایسته است مسافر تمامی بار خود را مشخص نموده، آن را به رؤیت صاحب مرکب برساند و با قرارداد و عقد صحیح، آن مرکب را اجاره کند تا میان آنها در طول مسیر، درگیری رخ ندهد که در نتیجه باعث کدورت و رنجش خاطر گردد. همچنین شایسته است از پرگویی و لجاجت با صاحب مرکب پرهیز کند و روا نیست بیش از آنچه که در قرارداد مشخص کرده بر آن بار زند، هر چند سبک باشد؛ زیرا هر چیزی از کم به زیاد کشیده می شود و کسی که در اطراف منطقه ممنوعه بگردد، ممکن است که در درون آن قرار گیرد (یعنی از اموری که ورود به آن، به نزاع و اختلاف منجر می گردد پرهیز نماید).

رژیم صهیونیستی حرم شریف ابراهیمی را به روی فلسطینیان بست

نیروهای رژیم اشغالگر اسرائیلی امروز شنبه حرم شریف ابراهیمی در شهر الخلیل کرانه باختری را برای چندمین روز متوالی به روی فلسطینیان بستند. به گزارش پایگاه خبری الشرق، «حجازی ابو اسنینه» رئیس صیانت از حرم شریف ابراهیمی در بیانیه‌ای مطبوعاتی گفت که نیروهای رژیم اشغالگر از دیروز جمعه به دنبال اقامه نماز جمعه حرم شریف ابراهیمی را به بهانه جشن‌های یهودیان بسته و امروز نیز آن را باز نکردند. در همین رابطه شیخ «یوسف ادعیس» رئیس شورای عالی قضات شرعی فلسطین این تصمیم مسئولان رژیم اشغالگر برای بستن حرم شریف ابراهیمی در برابر نمازگزاران را محکوم کرد و گفت که بسته شدن حرم ابراهیمی و تقسیم آن و نیز یورش مکرر شهرکنشینان به مسجدالاقصی تحت حمایت سربازان رژیم اشغالگر آسیب‌رسانی خطرناک به آزادی عبادی است که شرایع آسمانی آن را قرار داده‌اند و نیز تجاوز آشکار به معاهدات حقوق بشر، توافقنامه‌های بین‌المللی و همه شرایع آسمانی است.

دومین نمایشگاه اسلامی بلژیک در حال برگزاری است

پیش دآوری های منفی موجود در این کشور علیه اسلام مقابله کنند. نخستین نمایشگاه مسلمانان بلژیک بیش از ۲۰ هزار بازدیدکننده را به خود جذب کرد. نمایشگاه اسلامی بلژیک از سوی شرکت "قدیس" برگزار می شود که سال‌ها مسوولیت برگزاری نمایشگاه اسلامی Le Bourget فرانسه را از سوی اتحادیه سازمان های اسلامی فرانسه بر عهده داشته است. نمایشگاه کتاب و نمایش فیلم، شرکت در بحث های گروهی و برگزاری مسابقات حفظ قرآن کریم در کنار عرضه لباس های اسلامی ویژه بانوان مسلمان از جمله بخش های متنوع نمایشگاه اسلامی بلژیک است که در حال برگزاری می باشد. هزاران نفر از مسلمانان سراسر اروپا برای شرکت در این نمایشگاه به بلژیک سفر کرده اند. مسلمانان بلژیک حدود ۴۵۰ هزار نفر از جمعیت ۱۰ میلیون نفری این کشور را تشکیل می دهند.

دومین نمایشگاه اسلامی بلژیک با مجموعه‌ای از کنفرانس‌ها و میزگردها در مورد مشکلات مسلمانان ساکن در اروپا در پایتخت این کشور در حال برگزاری است. به گزارش خبرگزاری رسا به نقل از پایگاه خبری «On Islam»، دومین نمایشگاه اسلامی بروکسل با هدف بررسی مشکلات مسلمانان ساکن در اروپا در بروکسل، پایتخت بلژیک در حال برگزاری است. این نمایشگاه که از روز جمعه ۲۵ اکتبر آغاز شده تا روز دوشنبه ۲۸ همین ماه میلادی ادامه دارد. نمایشگاه اسلامی بروکسل مجموعه‌ای از میزگردهای تخصصی است که از کنفرانس سالیانه Le Bourget در فرانسه که ۳۰ سال در این کشور برگزار می شد الگوبرداری شده است. این نمایشگاه یک فرصت طلایی برای مسلمانان بلژیک محسوب می شود تا بتوانند با

محمد بنا:

حاضر به تیم ملی برگردم

سرمربی سابق تیم ملی کشتی فرنگی ایران می گوید که اگر تکلیف ریاست فدراسیون کشتی مشخص و خواسته هایش برآورده شود، حاضر است دوباره به تیم ملی بازگردد. محمد بنا در گفت‌وگو با خبرنگار کشتی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) درباره تغییر و تحولات صورت گرفته در فدراسیون کشتی اظهار کرد: هنوز تغییر و تحول خاصی صورت نگرفته و تنها خطیب رفته است در حالی که خادم آن زمان هم همه کاره بود.

صعود نوجوانان ایران

به مرحله دوم جام جهانی

تیم فوتبال نوجوانان ایران با پیروزی برابر اتریش در آخرین دیدار مرحله گروهی مسابقات جام جهانی به مرحله یک هشتم نهایی صعود کرد. شاگردان علی دوستی مهر برای رسیدن به جمع تیم های برتر باید به مصاف تیم فوتبال نوجوانان نیجریه بروند که در دیدارهای مرحله مقدماتی حریفانش را با اقتدار شکست داده است.

مردم سالاری

♦ جلسه رای اعتماد به ۳ وزیر
پیشنهادی دولت
♦ نیروهای اطلاعاتی حق ندارند
وابستگی سیاسی خود را در کار
بیاورند

ایران

♦ ۳۰ خودروساز جهان به ایران
می آیند

اطلاعات

♦ رئیس جمهوری: دولت مصمم
به برخورد شدید با شرارت های
هدایت شده است
♦ تلفات انفجارهای مهیب
دمشق به ۱۵۰ تن رسید

جام جم

♦ ۳ وزیر پیشنهادی در آزمون
رای اعتماد

جمهوری اسلامی

♦ ظریف: اگر ایران به نشست
ژنو ۲ دعوت شود در آن شرکت
می کند

صنعت

♦ ۱۸ میلیارد دلار موجودی
واقعی صندوق توسعه ملی
♦ حادثه سراوان زود فراموش
نشود

حمایت

♦ شرکت ایران در اجلاس «ژنو
۲» ضروری است
♦ نوآوری های لایحه آیین
دادرسی کیفری

رسالت

♦ جدال کاخ سفید و کنگره بر
سر افزایش تحریم ها علیه ایران
♦ اعلام جزئیات سقف سنوات
تحصیلی دانشجویان مشمول
وظیفه عمومی

خورشید

♦ بازنشستگی با ۱۰ سال سابقه؛
سایه روشن های طرحی که
قانون شد
♦ رونمایی از سردیس دکتر
محمد قریب

اذان ظهر: ۱۲/۰۵
اذان مغرب: ۱۷/۴۸
اذان صبح فردا: ۵/۰۵
طلوع آفتاب: ۶/۲۱

مکه مکرمه
۳۴ ▲ - ۲۷ ▼

اذان ظهر: ۱۲/۰۶
اذان مغرب: ۱۷/۴۵
اذان صبح فردا: ۵/۰۷
طلوع آفتاب: ۶/۲۵

مدینه منوره
۳۲ ▲ - ۲۲ ▼

باران

نماز با فضیلت ترین عبادت

برترین عبادت ها نماز است. در اهمیت آن روایات و احادیث فراوانی از پیامبر اکرم(ص) و ائمه اطهار(ع) نقل شده است.

حضرت امام محمد صادق(ع) فرموده اند: «بعد از معرفت خداوند، عبادتی را بالاتر از نماز نمی شناسم.» مرحوم کلینی (ره) در کتاب کافی از عبید بن زراره روایت می کند که گفت: «خدمت امام صادق(ع) عرض کردم: ای فرزند رسول خدا، ... مال بچه ی یتیم را خوردن گناهش بیشتر است یا نماز را ترک کردن؟» حضرت فرمودند: «ترک نماز گناهش بیشتر است.

نخستین گناه، کفرورزیدن به خداوند است که شامل ترک کننده ی نماز نیز می شود، زیرا کسی که نماز را ترک کند از کافران است.» از رسول خدا(ص) نقل شده است که فرمودند: زمانی که بنده ای نمازش را به جماعت بخواند، خداوند از او حیاء می کند، و هنگامی که از او طلب حاجت کرد، منصرف نشود، مگر این که حاجتش را بر آورد. (بحار الانوار، ج ۸۸ ص ۴)

ارتباط با زائر

اینجا، فضایی است که برای انعکاس دلتنوشته ها، خاطرات، تجربیات و عکس های دیدنی زائران از سفر حج اختصاص یافته است. می توانید مطالب خود را از طریق پیامک و یا از طریق پست الکترونیک نشریه برای ما ارسال کنید.

مدینه - باب العوالی شارع علی بن ابیطالب (ع)
هتل قصر الدخیل
مکه - عزیزیه شمالی جنب مرکز
التصالات السعودیه - هتل دارهادی

zaernews@gmail.com

www.hajj.ir/245 (نشریه زائر)

www.hajj.ir (پایگاه اطلاع رسانی حج)

+966 537 367 545

حرف آخر

حج در احادیث

سرمایه داری به پیامبر اکرم (ص) گفت : من به حج موفق نشدم، در چه کاری اموالم را خرج کنم تا ثواب حج را داشته باشم؟ پیامبر (ص) فرمود: اگر به اندازه کوه ابوقبیس خرج کنی، به پاداش حج نمی رسی! از امامان معصوم (علیهم السلام) سؤال می شد که مال خود را در راه حج مصرف کنیم یا در صدقه ؟ ائمه (علیهم السلام) در پاسخ می فرمودند: هر دو مورد ولی اگر کم است صدقه دهید و اگر زیاد است، در حج صرف شود اما هر چه صدقه بدهید، جایگزین طواف و سعی و وقوف به عرفه نمی شود. در روایات زیادی آمده است که حج وسیله توسعه رزق، محفوظ ماندن خانواده، سلامتی بدن، اصلاح ایمان و پاک شدن گناهان می باشد.

محسن قرائتی؛ حدیث حج

شعر

زاد حلال و ره بیت الحرام
بندگی حضرت بیت العتیق
لنگ نه ای راه خدا را ببین...
ترویبه ای ده به نجیبان غیب

چاره نباشد چو به پاکی تمام
پیش کن آنگاه به صدق الطریق
کور نه ای نور صفا را ببین
زاشک ندامت گهر افشان به جیب

امیر خسرو دهلوی

عکس روز

از امام (ره) پیاموریم

دوری از بطالت و مجلس لهُو

حجت الاسلام و المسلمین رسولی محلاتی: امام در پرکاری هم به راستی کم نظیر بودند. تا آنجا که من به یاد دارم و از رفقای دوره جوانی و طلبگی ایشان شنیده ام، هیچ گاه اوقات خود را به بطالت و به گعده های معمول و خنده های طولانی که موجب دلمردگی و دوری از خدا بود، نمی گذراندند؛ یا فوراً از آن جلسه خارج می شدند.

حجت الاسلام و المسلمین

توسلی: امام (ره) دو خصلت داشتند که در بین تمام دوستان شان ممتاز بودند: اول، در مجالس غیبت شرکت که نمی کردند هیچ، از غیبت کردن هم شدیداً جلوگیری می کردند.

دوم، مقید بودند به خواندن نماز شب... طلبه ها و محصلان قدری از روز و شب را در بیرونی امام به بحث اختصاص داده بودند که در این صحبت ها گاهی از بعضی روحانیان انتقاد می شد. آنها از این بابت هم ناراحت بودند که چرا امام نه تنها قدمی برای مرجعیت بر نمی دارند، بلکه کناره گیری هم می کنند. یک روز مرحوم حاج آقا مصطفی پیغام آورد که آقا فرموده اند: «شنیده ام در اینجا بعضی، به علما غیبت و جسارت می کنند، بنده راضی نیستم کسی در این خانه غیبت یا اهانت به افراد نماید».

آیت الله فاضل لنکرانی: از

برخی دوستان دوران جوانی شان کسب اطلاع کرده ام که حتی متفقاً در دوران بحرانی جوانی هم یک لغزش از امام صادر نشده است؛ مثلاً در جلسه های خودمانی که تشکیل می دادند و برای مزاح مطالبی می گفتند و اگر در لابه لای شوخی ها جمله ای گفته می شد که منظور غیبت را داشت، امام فوراً ناراحت می شدند و تذکر می دادند. اسلام خیلی بر قلب امام حاکم بود.